

Wat moet je doen bij een RED BAG delivery

Of je nu een ervaren fokker bent of voor de eerste keer een veulen fokt, een geboorte van een veulen is altijd weer spannend. Meestal gaat het goed en kan de merrie op eigen kracht het veulen gezond en wel ter wereld brengen. Maar wat als het niet gaat zoals het de bedoeling is? Dan bel je uiteraard de dierenarts. Alleen, in het geval van een red bag zal je eerst zelf moeten handelen want bij een red bag delivery laat de placenta vroegtijdig los waardoor het veulen geen zuurstof meer krijgt. Bovendien scheurt de waterblaas niet waardoor je merrie onmogelijk het veulen eruit geperst krijgt. Het is dus zaak om meteen in te grijpen, want elke minuut telt! Wat is een red bag delivery precies, hoe ontstaat het en wat moet je doen als het gebeurt?

Een normale geboorte

Allereerst uitleg over hoe een normale geboorte verloopt. Tijdens de dracht ligt het veulen in een witte vruchtzak in de baarmoeder, dit heet de pootjesblaas. Om de witte vruchtzak heen zit nog een zak met vruchtwater, dat is de waterblaas. De buitenzijde van de waterblaas ziet eruit als een soepele, egale, roodfluwelen zak en de binnenzijde (de kant van het veulen) is heel lichtroze en glad. De pootjesblaas en de waterblaas vormen samen de placenta. De placenta zit in zijn geheel vast aan de baarmoederwand en voorziet het veulen via de navelstreng van voedingsstoffen, hormonen en zuurstof. Het is heel belangrijk dat de waterblaas contact blijft houden met de baarmoederwand want als er geen of onvoldoende contact is krijgt het veulen te weinig zuurstof en voedingsstoffen binnen. De waterblaas heeft bij de baarmoedermond een gedeelte dat makkelijker openbreekt. Vanaf de buitenkant gezien ziet dit eruit als een soort witte ster op de waterblaas, dit wordt de cervix ster genoemd. Als de bevalling begint zal eerst de waterblaas op het punt van de cervix ster bij de baarmoedermond openknappen waardoor er vruchtwater vrijkomt. De placenta zit dan nog steeds verbonden met de baarmoeder en blijft het veulen voorzien van zuurstof totdat het veulen geboren is, zelf gaat ademen en de navelstreng geknapt is.

“De waterblaas heeft bij de baarmoedermond een gedeelte dat makkelijker openbreekt.”

De pootjesblaas met daarin het veulen wordt naar buiten geperst. Vanaf de eerste weeën duurt het ongeveer 10 minuten voordat je de pootjesblaas ziet. Je ziet dan als eerste de hoefjes naar buiten komen in een witte zak, dat is de pootjesblaas. Het ene hoefje zit meestal net iets verder naar achteren en de hoefjes wijzen naar beneden toe.

Bij een normale geboorte zie je als eerste de witte pootjesblaas.

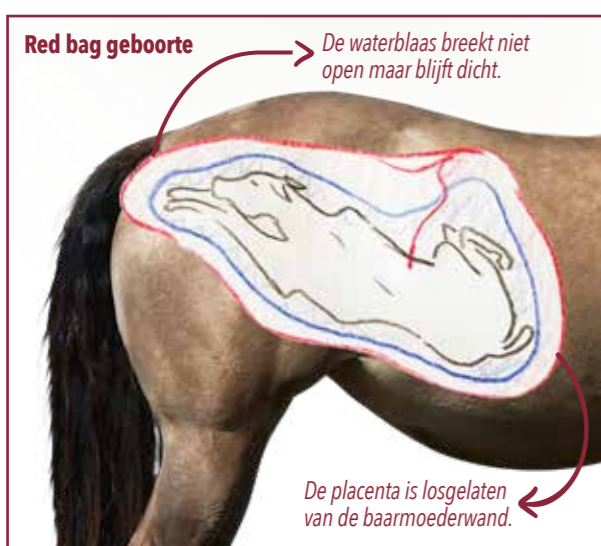
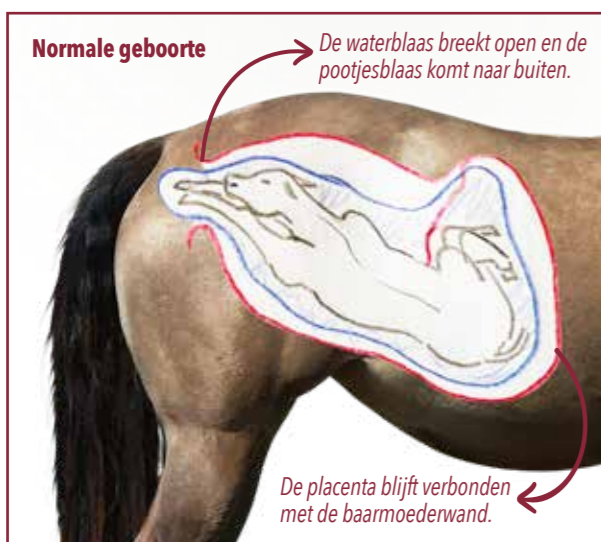

Een red bag is te herkennen aan de rode, fluweelachtige bal. In het midden zie je de cervix ster.

Op de hoefjes ligt het hoofdje. Het veulen wordt met elke wee een stukje verder naar buiten geperst. Dit is hard werken voor de merrie. Deze uitdrijvingsfase duurt ongeveer 20 minuten en mag niet heel veel langer duren omdat de placenta langzaam loslaat en het veulen dus steeds minder zuurstof krijgt. Na de geboorte zal de placenta voorzichtig loslaten van de baarmoederwand en binnen ongeveer een uur volledig naar buiten komen. Dit heet de nageboorte. Als de nageboorte er na twee uur nog steeds niet af is dan is het zaak om de dierenarts te bellen. Als de placenta te lang in de baarmoeder blijft zitten dan kan er een baarmoederontsteking ontstaan. Ga nooit zelf aan een placenta trekken want dit kan de baarmoederwand ernstig beschadigen en kan een inwendige bloeding veroorzaken. Een dierenarts heeft verschillende technieken om een placenta veilig los te krijgen van de baarmoederwand.

Een red bag geboorte

Bij een red bag is de placenta al losgelaten van de baarmoederwand voordat de geboorte is ingezet. Het veulen krijgt op dat moment geen zuurstof meer. De waterblaas knapt daardoor niet open bij de cervix ster, terwijl de merrie wel weeën krijgt en gaat persen. De waterblaas kan echter onmogelijk naar buiten geperst worden omdat deze vol zit met water. Het is als het ware een met water gevulde ballon die door een te kleine opening geperst moet worden. Dat lukt niet zonder de ballon eerst lek te prikken. De merrie blijft persen en persen maar krijgt de nog dichte waterblaas er niet uit geperst. Heel soms knapt de waterblaas alsnog vanzelf open en wordt het veulen daarna op een normale manier geboren. Er is dan wel een risico op te lang zuurstofgebrek. Meestal knapt de waterblaas bij een red bag niet zonder hulp open, en als je dan niet op tijd ingrijpt zal het veulen stikken. Soms lukt het de merrie om een stukje van de dichte waterblaas naar buiten te duwen en dan zie je duidelijk een rode bal. Maar meestal zie je niets, je ziet alleen dat de merrie ligt te persen en dat er verder niets komt. Als je merrie dus al even weeën heeft en ligt te persen en je ziet geen pootjesblaas, schijn dan even tijdens een perswee voorzichtig met een lampje in de vulva. Zie je dan een rode bol, dan weet je dat het een red bag is.

Als je een sneetje maakt bij de cervix ster komt daarna meteen het vruchtwater naar buiten.

Let wel op want soms kan een rode bal ook iets anders zijn dan een red bag, een prolaps (uitpuiling van weefsel) bijvoorbeeld. Een red bag, oftewel een dichte waterblaas, kan je herkennen aan de fluweelachtige structuur en de witte cervix ster. Zie de voorbeelden op de volgende pagina.

Wat moet je doen?

Ook al is het een noodsituatie, het is belangrijk dat je zelf rustig blijft. Als je in paniek raakt zal je merrie ook in de stress raken en dan wordt het lastiger om je merrie te helpen. Als je met meerdere mensen bent laat dan iemand meteen de dierenarts bellen. Ben je alleen, help dan eerst het veulen want elke minuut telt. Zorg dat je ruim voor de uitgekende tijd een ontsmet mes, een hoofdlamp en een schone handdoek klaar hebt liggen. Bij voorkeur een niet al te scherp mes, want met een scherp mes bestaat de kans dat je je merrie verwondt. Zet de hoofdlamp op zodat je goed zicht hebt. Met je ene hand trek je de vulva een beetje open en met je andere hand maak je voorzichtig een sneetje in de rode zak bij de cervix ster. Je hoeft niet veel druk te zetten want er staat veel druk op de zak. Let op dat je de merrie niet snijdt en dat je niet te diep in de waterblaas snijdt. Als je een sneetje hebt gemaakt zal het vruchtwater er met kracht uitkomen, alsof je een ballon vol met water opensnijdt. Ga nu met je handen naar binnen en voel of het veulen goed ligt. Je moet de beentjes kunnen voelen en misschien ook het hoofdje. De beentjes moeten met de hoefjes naar beneden wijzen.

“Maak voorzichtig een sneetje in de rode zak bij de cervix ster.”

Bij een red bag bevalling is er een verhoogde kans op een verkeerde ligging, dus voel goed hoe het veulen ligt. Ligt het veulen niet goed, probeer dan om het veulen goed te leggen. Ligt het veulen goed dan

Rode uitpuilingen die geen red bag zijn

Het zijn niet de meest smakelijke beelden maar wel belangrijk om te bekijken. Prolapsen kunnen soms lijken op een red bag, en in een prolaps mag je absoluut niet snijden! Het is daarom belangrijk dat je het verschil herkent!

Een prolaps van de baarmoeder.

Een prolaps van de vagina.

Een prolaps van de blaas.

Een prolaps van het rectum.

Verschillende voorbeelden van een red bag

Niet elke red bag delivery ziet er exact hetzelfde uit. Hieronder zie je enkele voorbeelden van een red bag.

kan je de beentjes pakken en is het zaak dat je het veulen zo snel mogelijk naar buiten krijgt, want het veulen krijgt geen zuurstof dus elke minuut telt. Trek bij voorkeur met een wee mee en trek altijd richting de hakken van de merrie. Als je merrie te moe is wacht dan niet op een wee, want het veulen moet er zo snel mogelijk uit. Als je het veulen er minimaal tot halverwege zijn buik uit hebt, haal dan meteen het vlies van de neus. Als het veulen er bijna helemaal uit is maak dan met de schone handdoek het neusje schoon. Haal met je vingers het slijm uit de mond en wrijf met je vingers van boven naar beneden over de neusbrug om het slijm uit de neus te krijgen. Check of het veulen ademt. Ademt het veulen niet blijf dan over de neus wrijven tot het veulen ademt of tot de dierenarts er is. Ademt het veulen dan kan je moeder en veulen even met rust laten en op een afstandje in de gaten houden. De placenta (nageboorte) zal meteen met de geboorte van het veulen meekomen omdat deze al was losgelaten van de baarmoederwand.

Dummy veulen

Omdat het veulen zuurstofgebrek heeft gehad is er een kans op een dummy veulen. Een dummy veulen reageert een beetje sloom, loopt doelloos rond, gaat niet naar de uier van de merrie en heeft geen zuigreflex. Omdat het erg belangrijk is dat een veulen zo snel mogelijk

Een mini veulen wat het helaas niet gered heeft. Hier is duidelijk de witte pootjesblaas met daaromheen de rode waterblaas te zien.

biest binnenkrijgt is ook dit een noodsituatie. Blijf dus niet te lang aanmodderen als het veulen niet drinkt en geen zuigreflex heeft, maar laat de dierenarts komen. Een dummy veulen is nog in de slaaptoestand waarin het zat toen het zich nog in de baarmoeder bevond. Normaal gesproken komen veulens waarschijnlijk uit deze slaaptoestand door de druk die ze ervaren in het geboortekanaal. Bij een hele snelle geboorte

Met de Madigan Foal Squeeze methode kan je een dummy veulen laten 'ontwaken'.

of bij zuurstoftekort kan het veulen te weinig druk hebben ervaren waardoor het niet genoeg ontwaakt uit die slaaptoestand. Het is zaak om het veulen uit deze slaaptoestand te halen, anders zal het veulen overlijden. Dit lukt vaak succesvol door het veulen op een bepaalde manier in te bakenen, de zogenaamde Madigan Foal Squeeze methode. Met deze techniek wordt met behulp van touwen het geboortekanaal nagebootst en wordt het veulen als het ware opnieuw geboren. Om dit te laten slagen is het wel belangrijk dat dit gedaan wordt door een dierenarts die deze techniek goed onder de knie heeft. Het veulen zal hierna 'wakker' worden en op zoek gaan naar de uier en gaan drinken.

“Laat een red bag veulen altijd goed nakijken door een dierenarts.”

Een veulen wat met een red bag geboren is moet de uren na de geboorte altijd extra goed in de gaten gehouden worden want naast de complicatie van een dummy kunnen er ook andere complicaties ontstaan, zoals bijvoorbeeld longontsteking door het binnenkrijgen van vruchtwater. Laat een red bag veulen dus altijd goed nakijken door een dierenarts.

Oorzaak van de Red Bag Delivery

Momenteel zijn nog niet alle oorzaken bekend van een te vroege loslating van de placenta, maar de meest voorkomende oorzaak is een bacteriële infectie van de placenta, oftewel placentitis. Placentitis kan ontstaan doordat bacteriën, schimmels of virussen via het bloed of via de vagina in de baarmoeder terecht komen en een ontsteking veroorzaken. Bacteriën of schimmels kunnen binnenkomen via de vulva als een merrie lucht aanzuigt of een slecht sluitende baarmoedermond heeft. Het virus wat een ontsteking kan veroorzaken is het EHV 1 virus (Rhinopneumonie). Placentitis kan mede zorgen voor een verdikking van de cervix waardoor deze moeilijk openbreekt. Het is belangrijk om placentitis in een vroeg stadium te herkennen omdat het ook voor abortus kan zorgen. Het voornaamste symptoom van placentitis is een uier die te vroeg ontwikkelt en/of vaginale uitvloeiing. Normaal gesproken begint de uier 4 tot 6 weken voor de bevalling te ontwikkelen. Heeft je merrie voor die tijd al een flinke ontwikkeling van de uier (soms met melk), laat haar dan zeker even door de dierenarts checken op placentitis. Als je er op tijd bij bent kan je merrie medicijnen krijgen zodat het veulen niet geaborteerd of te vroeg geboren wordt. Er is dan bij de bevalling nog wel kans op een red bag delivery. Houd je merrie dus goed in de gaten tijdens de dracht! 🐾

Nog even op een rijtje

- * Ben alert op een vroegtijdige ontwikkeling van de uier in verband met placentitis.
- * Zorg dat je je merrie vanaf 320 dagen dracht goed in de gaten houdt, ook 's nachts. Je kan gebruikmaken van een geboortemelder in combinatie met een camera.
- * Gaat je merrie liggen persen en je ziet niet heel snel een pootjesblaas, kijk dan even met een lampje (hoofdlamp) in de vulva. Zie je toch een witte pootjesblaas dan laat je de merrie met rust, zie je een donkerrode bol dan ga je snel aan de slag en laat je iemand meteen de dierenarts bellen.
- * Pak een mes dat je al ontsmet klaar hebt liggen, ontsmet je handen en maak voorzichtig een sneetje in de waterblaas.
- * Voel met je handen of je twee voorbeentjes met daarop een neusje voelt. Voel je geen voorbeentjes of ligt het veulen niet goed? Probeer het veulen dan voorzichtig goed te leggen. Lukt dit niet dan moet je helaas wachten tot de dierenarts is gearriveerd.
- * Trek met de wee mee richting de hakken van de merrie. Perst de merrie helemaal niet, trek dan toch voorzichtig. Sommige merries zijn te uitgeput om te persen als het langer geduurd heeft. Het is zaak om het veulen er zo snel mogelijk uit te krijgen.
- * Als het veulen er met het hele hoofdje uit is maak je het vlies bij de neus open.
- * Als het veulen er bijna helemaal uit is dan wrijf je met een schone handdoek het neusje en de mond schoon. Met je vingers haal je het slijm uit de mond en wrijf van boven naar beneden over de neusbrug om het slijm uit de neus te krijgen. Nu moet het veulen gaan ademen. Ademt het niet blijf dan doorgaan met wrijven tot de dierenarts er is.
- * Let na de geboorte op of het veulen zuigreflex heeft en gaat drinken bij de merrie, omdat er kans is op een dummy veulen.
- * Laat de dierenarts de volgende dag de longen van het veulen controleren. Doordat veulens bij een placentaloslating geen zuurstof meer krijgen zullen ze proberen te ademen terwijl ze nog in de zak met vruchtwater liggen en daardoor krijgen ze vruchtwater binnen. Als dit in de longen terechtkomt is er kans op longontsteking.

SAILOR SILVER *Prise*

2007 dunskin AQHA stallion

Panel 5 N/N
95,51% foundation

Sweet, goodminded
Frozen Sailor son. Very talented
for reining and cowhorse.
Sired by Frozen Sailor out of a
Surprise Enterprise mare.

Breeding fee
€650

frozen and cooled
semen available

TOPSAIL BUENO *Chex*

2013 sorrel AQHA stallion

Panel 5 N/N
93,36% foundation

Sweet, talented Topsail Cody grandson.
Good minded and very athletic.
Sired by Fancy Sailin (Topsail Cody)
out of a Doc Tom Tucker mare.

Breeding fee €650

frozen and cooled semen available

Contact: Chris Deneire en Liselotte Rolly 🌟 +3247927925 🌟 White Star Quarter Horses